ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ — ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΟ ΒΟΥΤΗΜΑ

Διήγημα τῶν Φώτων

Ποῦθε ἤτανε ὁ Μίμης ὁ Ἀνήμερος, κανένας δὲν τὸ ἤξερε. Ἕνα πρωΐ ἐφάνηκε στὸ χωριὸ καὶ μὲ τὸ πρῶτο ἀπόχτησε τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ἀγάπη τῶν ἀγαθῶν κατοίκων. Ἀνοιχτόκαρδος, ἀσπεῖος, γλεντζὲς καὶ νταής. Τραγουδοῦσε μὲ πάθος τ' ἀληπασίτικα τραγούδια καὶ βροῦσε μπουζοῦκι κάθε βράδυ στὶς ταβέρνες, μοιριολογῶντας τὰ κοτήρια ποθφταναν γεμάτα πιπεράτο κοκκινέλι καὶ γύριζαν ἀδειανά :

Τὸν συνεπάθησε καὶ ὁ Καπετὰν-Ταμποῦρλος

Ἡ θάλασσα τρώει τὴ γῆ, κι' ἡ γῆ τοὺς πεθαμένους
κι' οἱ εὐμορφες τῆς γειτονιᾶς τοὺς νέους τοὺς καθμένους

Ἡ θάλασσα 'ναι τιπεινή, κι' ἀγέρας τὴν ταράζει,
ἡ μάνα κάνει τὸ παιδί, κι' ὁ ξένος τ' ἀγκαλιάζει.

— Κι' ἄλλο ποτόν! Κι' ἄλλο ποτόν! 'Ανέκραζεν ὁ Μίμης ὁ 'Ανήμερος, «μερακωνόμενος ἀπὸ τὸ τραγοῦδι! Κι' ἄλλο ποτόν!

Τὸν λέγαν καὶ Μήτσο Νταημήτρο. Θάτανε Τουρκομερίτης. Ἠπειρώτης φαίνεται. Φοροῦσε ἀκόμα τὸ Τούρκικο τὸ φέσι στὸ κεφάλι του. Τὸ φοροῦσε, ἔλεγε, «γιὰ νταηλῆκι!..»

Κάτι «δουλειὲς τοῦ ποδαριοῦ» ἔκανε στὸ χωριὸ κι' ὅσα ἔπερνε στὸ κρασὶ καὶ στὸ τραγοῦδι τἄτρωγε. Ὁ Φήμης, ὁ Βολιός, ὁ Λιάτσος, ὁ Κοψᾶς, ἦσαν παρέα του ἀχώριστη. Τοὺς διηγεῖτο ὡραῖα πολεμικὰ κατορθώματα. Στὰ 97 πολέμησε στὴν Ἤπειρο. Πῆγε στὴ Μακεδονία ἀντάρτης. Στὴν Ἤπειρο ἀγάδες ἐπετσόκοψε, ἔ, τώρα πῶς βρέθηκε ἐδῶ; Ἕνας Θεὸς τὸ ξέρει! Τί νὰ γείνῃ; ἔχει ὁ Θεὸς! ἂς εἶνε καλὰ τὰ χέρια του κι' αὐτὸς δὲν χάνεται. Ἡ καρδιά του ἤταν πάντα περιβόλι, μπαχτσὲς ἀνθισμένος! «Καλὴ καρδιὰ κι' ἔξω φτώχια» ἔλεγε καὶ ξανάλεγε...

Ἡ πολεμικές του ἀφηγήσεις προκαλέσανε στὸ τέλος τὴν προσοχὴ καὶ τὴν εὔνοια τοῦ καπετὰν Ταμπούρλου, ἀποστράτου Συνταγματάρχου στὸ χωριο, σπουδαίως βαρύνοντος ἐπὶ τῆς κοινῆς τοῦ τόπου γνώμης.

— Τὸ εἶπε κι' ὁ καπετὰν Ταμποῦρλος! Ἔλεγαν οἱ χωρικοί, καὶ ὅταν τὸ ἔλεγαν ὁ καπετὰν Ταμποῦρλος, τὸ ἔλεγεν ἡ σοφία, ὁ Θεός!..

Ἡ εὔνοια κ' ἡ ἐκτίμησις τοῦ καπετὰν Ταμπούρλου, ἀνύψωσε τὸν Νταημήτρο στὴν κοινὴ γνώμη τοῦ χωριοῦ. Γιὰ νὰ τὸν ἐκτιμοῦ ὁ κὺρ Ταμποῦρλος, λέγανε, ἀσφαλῶς ὁ Νταημήτρος εἶνε σπουδαῖο πρόσωπο... Γιατὶ μάτια μου, ὁ κὺρ' συνταγματάρχης δὲν ἐκτιμοῦσε ὅποιον κι' ὅποιον...

***

Ἔτσι βάδιζαν τὰ πράγματα μέχρι τῆς παραμονῆς τῶν Φώτων, ὅταν ὁ Νταημήτρος ἐδήλωσε ὅτι θὰ βουτήξῃ κι' αὐτὸς στὴ θάλασσα γιὰ τὸν σταυρό.

Ἡ σοβαρὴ αὐτὴ εἴδησις διαδόθηκε ἀμέσως στὴν πολίχνη.

— Οὔρ' κὶ κουλύμπ' ξέρ' οὐ διάουλους! Ἔλεγαν οἱ χωρικοὶ παραξενευόμενοι.

***

Ἡ μεγάλη ἡμέρα τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ὑδάτων ἀνέτειλε. Ἀφοῦ ἔγεινε μέγας καυγᾶς στὴν ἐκκλησία, περὶ τοῦ ποιὸς νὰ κάρῃ πρῶτος τὸ ἁγιασμένο νερὸ κι' ἀφοῦ ἔσπασαν μπουτίλλιες καὶ κανάτες καὶ ἐγέμισεν ἡ λεκάνη τοῦ ἁγιασμοῦ μὲ θρύμματα γυαλιῶν, ἀφοῦ οἱ «καραντανῆδες» μὲ τὶς «μπικιόνες» στὰ χέρια, ἐπῆραν ὅλοι ἁγιασμό. Κι' ἡ γυναικοῦλες ἐπέρασαν τὰ τρίμματα τοῦ ἀντιδώρου ἀπὸ τὰ μαλλιά τους, ἡ πομπὴ ἐξῆλθε διευθυνομένη πρὸς τὴν θάλασσα. Προηγεῖτο ὁ παπᾶς βαστοζοντας τὸν τιμιο σταυρὸ περιχρυσον ὁλάργυρον καὶ ἀστραποβολοῦντα ἀπὸ τὰ διαμάντια καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους. Ἦταν δῶρο βαρύτιμο κάποιου πλουσίου ὁμογενοῦς πρὸς τὸν ναὸν τῆς ἰδιαιτέρας του πατρίδος.

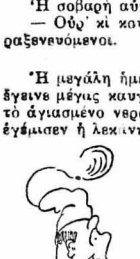

Οὔρ μᾶς λέκλεψι! Ἔφωναξεν ὁ κ. ἐπίτροπος

— Νὰ σταυρός, νὰ μάλαμα! Εἶχεν πεῖ μιὰ μέρα ὁ Νταημήτρος ἀστειευόμενος καὶ κυττάζοντας τὸ σταυρὸ μὲ λυχνταρα...

Στὴν πομπὴ τοῦ ἁγιασμοῦ βρισκόταν κι' ὁ καπετὰν Ταμποῦρλος γιὰ τὸ ἐπίσημον τῆς ἡμέρας. Ἔτριζε ἡ σκουριασμένη σπαθὴ του στὴ θήκη της, ἔτριζε κι ἐκροτοῦσε ἐπιβάλλουσα τὸν σεβασμό! Ὁ δημοδιδάσκαλος ὁ κὺρ Μαϊντανὸς κρατοῦσε τὸ Ἰσιο, σ' ἕναν δικό του ἐντελῶς χαβᾶ, σᾶν νἄκλαιγε!

Ἐν 'Ιορδάνῃ βαπτιζομένου σοι Κύριεεεεεεεε!..
εἴχ! εἴχ! εἴχ! ὤχ!

Πιρακολουθοῦσε ἐπίσης τὴ πομπὴ τοῦ ἁγιασμοῦ κι' ὁ φοιτητὴς ὁ Σκαλέτος, χωλαίνος στὰ ψηλά του κολλάρα, σπουδαῖος κι' ἐπίσημος, μὲ ἕνα ὕφος σᾶν νἄλεγε :

— «Ἐδῶ εἶμαι κι' ἐγώ! Μὲ βλέπεται»

Τέλος ἀκολουθοῦσε πλῆθος πιστῶν, ἐνῶ ἡ γυναικοῦλες ἐσταυροκοποῦντο «ἀνηλεῶς» καὶ προσκυνοῦσαν θυμιατίζουσαι, μὲ λίγο λιβάνι μέσα σ' ἕνα σπασμένο κεραμίδι, τὴ λιτανεία ποὺ ἔλαμπρύνετο ὑπέροχα μέσα σὲ μιὰ ὁλόχρυση καὶ ὁλογάλανη ἡμέρα!...

***

Ὁ σταυρὸς στολισμένος μὲ μιὰ κόκκινη κορδελλίτσα, γιὰ νὰ διακρίνεται, ἐρρίφθη τέλος στὴ θάλασσα καὶ οἱ γυμνοὶ ἄνθρωποι, ποὺ κουβαριασμένοι μέσα σὲ καπότες, ἐπερίμεναν, ἐρρίχτηκαν νὰ τὸν πιάσουν. Τὰ γυμνὰ κορμιά τους φάνηκαν ἀναδυόμενα κάτω ἀπὸ τὰ πράσινα νερὰ καὶ σὲ λίγο πρόβολε ὁ Νταημήτρος κρατῶντας τὸν Τίμιο Σταυρό!

— Κὶ τ' χρόν' παπούλ'!... ἔσκουξε ἐνθουσιασμένος.

— Κὶ τ' χρόν' οὐρὲ Νταημήτρου! Ἀνεβόησε τὸ πλῆθος.

Τὸ ἀπόγευμα ντυμένος τὰ καλά του ὁ Νταημήτρος, ἔβαλε τὸ σταυρὸ μέσα σ' ἕνα δίσκο μὲ βασιλικοὺς καὶ διόσμους καὶ δενδρολίβανα καὶ τὸν περιέφερε στὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ γιὰ ν' «ἀνασπαστοῦν» ἡ γυναῖκες καὶ νὰ δώσουν κι' αὐτοῦ... «τὸ κατ' εὐχαρίστησιν».

Περιφέρει τὸ σταυρὸ στὰ σπίτια

Ἔτσι γέμισε ὁ δίσκος ἀπὸ ἀργυρᾶ καὶ νικέλινα νομίσματα, κι' ἐχόρτασε ὁ Νταημήτρος ἀπὸ κοριτσίστικα μάτια γαλανά, μαῦρα, καστανᾶ, μεγάλα, μικρά, ποὺ μὲ θαυμασμὸ ἀπάνω του στηλωνόντουσαν.

Ὅλες αὐτὲς τὶς γλύκες ὅμως τὶς ἀνταπέδιδε ὁ Νταημήτρος καὶ μὲ τὸ παραπάνω μάλιστα. Ἤξερε τὴν αὐχὴ ποὺ εὐχαριστοῦσε κάθε μιὰ καὶ τῆς τὴν ἔλεγε : —«Καλὴ προυκουπή», «Καλὴ ἀπουκατάστασ' μ' ἕναν οὐμουρφουνιὸ οὐόπως Ἰπιθυμεῖς», «Νὰ ζῆσ' οὐ σύζυξ κὶ τὸ πηδιά!», «Κὶ σ' ἀπουδελοιπα!».

***

Τὸ βράδυ ἀκούστηκε πάλι τὸ τραγοῦδι του στὴν ταβέρνα, πολλὰ «ποτὰ» στραγγίξανε καὶ τὸ πρωΐ ὁ Νταημήτρος... δὲν φάνηκε πουθενά.

Τὸν ἀνεζήτησαν παντοῦ μὰ δὲν βρέθηκε οὔτε αὐτὸς καὶ οὔτε ὁ βαρύτιμος σταυρὸς τῆς ἐκκλησιᾶς.

— Θὰ πούντιασι οὐ μαύρους κὶ κάπ' θὰ ἰέπεσι! εἶπαν μερικοί.

Ἀνεκάλισαν τότε ὅλες τὶς τρύπες καὶ τὰ κρησφύγετα, ὅλους τοὺς φούρνους καὶ τὶς ταβέρνες ποὺ τρύπωνε καὶ κοιμότανε, μὰ ὁ Νταημήτρος εἶχε γίνει ἄφαντος!..

Ὁ Μπάρμπα Νικολὸς ὁ Καραγοῦλος, τῆς ἐκκλησιᾶς ὁ ἐπίτροπος ἅμα ἄκουσε πὼς ὁ Νταημήτρος χάθηκε πέταξε τὸ κομπολόγι του κι' ἄρχισε νὰ σκούζῃ :

— Οὔρ μᾶς ἰέκλεψι τοὺ σταυρὸ οὐ ἀ σ τ α ύ ρ ο υ τ ο υ ς!

Τότε ξύπνησαν κ' οἱ χωρικοὶ καὶ εἰδοποίησαν καὶ τὴν ἀστυνομία. Ἀλλὰ ἤταν πειὰ ἄργα.

Ὁ Νταημήτρος χάθηκε διὰ παντὸς καὶ μαζὶ μ' αὐτὸν κι' ὁ σταυρός, ὁ πολυτιμος, ὁ χρυσός, ὁ ἀσημένιος, ὁ γεμάτος διαμάντια καμπριλάντια καὶ πετράδια!..

***

Σὲ λύπη μεγάλη βυθίστηπε τότε τὸ χωριό!
Ἐγρουσουζιαστηκε ὁ χρόνος!.. λέγαν ὅλοι.

Μόνον ὁ Μίμης ὁ Ἀνήμερος, τοῦ Νταημήτρου ὁ παλιὸς συμπότης καὶ φιλόσοφος, διόλου δὲν ταράχθηκε :

— Δὲν ἔκαμε καὶ τίποτε, βρὲ ἀδερφέ, ὁ ἄνθρωπος, ἔλεγε κι' ἐπανελάμβανε : Φῶτα ἤτανε, τὸ σταυρό... ἐ β ο ύ τ η ξ ε!..

Σταμ. Σταμ.

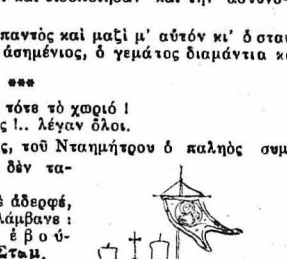

Ἰδῶ παππούλι! Ἰδῶ παππούλι!

ΣΠΟΡΟΙ ΤΟΥ... ΔΙΑΒΟΛΟΥ

Στὸ Μεξικὸ ὑπάρχουν κάτι σπόροι, ποὺ λέγονται «σπόροι τοῦ διαβόλου».

Ἂν τοὺς ἀφήσῃ κανεὶς ὡρισμένη ἐποχὴ ἐπάνω σ' ἕνα τραπέζι, κινοῦνται, συστρέφονται καὶ καμμιὰ φορὰ πηδοῦν ἕνα ἑκατοστόμετρο ψηλά. Οἱ σπόροι αὐτοὶ δὲν εἶνε μαγικοὶ βέβαια. Ἀπλούστατα κάποιο ἔντομο τοὺς τρυπᾶ καὶ ἀφίνει μέσα τὰ σύγά του.

Τὰ ὑπογέννητα ἔντομα μεγαλώνουν ἔτσι εἰς βάρος τοῦ σπόρου.

Κ' ὅταν μεγαλώσουν ἐντελῶς καὶ πρὶν ἀκόμη γίνουν τέλεια ἔντομα, ἄξια νὰ σπάσουν τὴ φλοῦδα τοῦ σπόρου καὶ νὰ ζήσουν ἐλεύθερα, κινοῦνται, καὶ κάνουν διάφορες τοῦμπες ἐκεῖ μέσα, ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων καὶ πηδᾶ καὶ στριφογυρίζει ὁ σπόρος.